

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

L'etern retorn a Corfú

Corfú. Durant els anys de la Guerra Civil Espanyola, els Durrell, una atípica família anglesa, van tastar la llibertat en aquesta illa grega. S'hi van estar del 1935 al 1939, fins a l'esclat de la Segona Guerra Mundial. Viuda amb quatre fills, i amb estretors econòmiques, la mare, Louisa, que s'havia criat a l'Índia i tenia afició a l'espiritisme i la cuina, es va vendre la casa i va decidir marxar d'Anglaterra. A Corfú, on ja hi havia el fill gran, el futur escriptor Lawrence, els diners els arribarien per viure sense preocupacions. Per al petit Gerald, allò va ser un paradís que va consolidar la seva prematura vocació de naturalista. *La meva família i altres animals* ha esdevingut un clàssic que no es deixa de reeditar. Empúries ha tornat a recuperar la traducció del 1988 de Pep Julià. La seva lectura és un inspirador company de vacances.

Mentre el germà gran, Lawrence Durrell, escrivia; el mitjà, Leslie, caçava; i la següent, la Margo, s'enamorava, en Gerald voltava pel camp i la garriga, per les oliveres i les vinyes, pels horts i les cales a la recerca de tortugues, serps, escarabats, ocells i tota mena de bestioles. I de passada, esclar, aquell espavilat nen rosset es feia amic de la gent del país. Els seus gossos Roger, Wilde i Puke, la tortuga Aquil·les, el dragó Geronimo, la mantis Cicely, les garses Gapsas, el colom Quasimodo, el mussol Ulisses i un llarg etcètera d'animals eren les seves principals companyies, i creaven tota mena d'embolics a la família. Ni la mare ni ningú sabia on parava

HARRY BENSON / GETTY

normalment en Gerald, que va tenir diversos i estrofaris professors particulars (l'escriptor George, el savi Theodoros, l'estudiant Peter i l'avi-cultor Kralefsky), als quals s'acabava ficant a la butxaca perquè l'instruïssin sobretot, i si podia ser de forma pràctica, sobre qüestions de natura.

La seva vivència d'aquell Mediterrani potser idealitzat, però alhora tan real i concret –són una meravella les precises i alhora poètiques descripcions que fa de la vida natural–, és un tresor literari que avui, amb la lluita contra el canvi climàtic, recobra tot el seu sentit, si és que mai l'ha perdut. L'estimació per la natura que sent aquest adolescent ens fa obrir els ulls davant la distància absurda i el desconeixement que la majoria en tenim.

La fotografíem, l'admirem, la tastem ocasionalment, però no som prou o gens conscients de la seva fragilitat, varietat i grandesa. En realitat, massa sovint la seguim combatent i maltractant sense ni adonar-nos-en.

El Corfú de Gerald Durrell és un cant a la vida natural del Mediterrani previ al turisme de masses. És un llibre carregat tant de nostàlgia com de futur: no ens queda més remei que reconnectar amb la terra i el mar. La seva mirada apassionada i sensible ens retorna a l'essència secreta de les plantes, els animals i la gent del camp, amb olors i sons invisibles als nostres sentits. I molts cops ho fa de la mà dels pastors, pagesos i pescadors illencs, l'acollida dels quals sempre el va acompanyar: "No hi havia una sola casa de camperols d'on poguessis anar-te'n amb les mans buides", per exemple la de l'Afrodita i en Ianni, que el reben amb una ampolla de vi, un gerro d'aigua i un plat amb pa, olives i figues. L'Home de les Cetònies (un pastor mut) i l'espavilat Spiro (que fa com d'assistent als Durrell) i en Kostis Parapoulos (un pres en semilibertat que es dedica a pescar) són alguns dels personatges d'aquesta aventura. Després hi ha la desfilarada dels excèntrics amics del Lawrence, poetes, pintors, dramaturgs, més donats a la beguda, les festes i les tertúlies que a la natura. I naturalment, esclar, la mare, que el deixa fer i desfer, i els germans.

El Corfú animal i humà de Gerald Durrell, un món màgic que anhelem immortal. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Tàndem
MARIA BARBAL
Destino
176 pàgines i 18,90 € 2/26

[2] Canto jo i la muntanya balla
IRENE SOLÀ / Anagrama
192 pàgines i 16,90 € 3/124

[3] La casa de foc
FRANCESC SERÉS
Proa
588 pàgines i 20,90 € 8/34

[4] La dona de la seva vida
XAVIER BOSCH
Columna
510 pàgines i 21,90 € 5/18

[5] Hamnet
MAGGIE O'FARRELL
L'Altra
360 pàgines i 23,95 € 1/22

NO-FICCIÓ

[1] Per què ser feliç quan podries ser normal?
JEANETTE WINTERSON / Periscopi
258 pàgines i 17 € 2/4

[2] Sense por
RAFAEL SANTANDREU
Rosa dels Vents
304 pàgines i 18,90 € 1/6

[3] Dietaris
STEFAN ZWEIG
Quaderns Crema
554 pàgines i 32 € 4/4

[4] El dia que vaig marxar
ALBERT OM
Univers
176 pàgines i 18,50 € 5/15

[5] L'infinít dins d'un jonc
IRENE VALLEJO
Columna
448 pàgines i 24,95 € -/46

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Sira
MARÍA DUEÑAS
Planeta
642 pàgines i 22,90 € 1/14

[2] Hay momentos que deberían ser eternos
MEGAN MAXWELL / Planeta
480 pàgines i 16,05 € 2/4

[3] Lo que la marea esconde
MARÍA ORUÑA / Destino
416 pàgines i 20,90 € 3/6

[4] Reina roja
JUAN GÓMEZ-JURADO
Ediciones B
480 pàgines i 20,90 € 9/141

[5] Hamnet
MAGGIE O'FARRELL
Libros del Asteroide
348 pàgines i 23,95 € 1/22

NO-FICCIÓ

[1] Cuaderno Blackie Books
DIVERSOS AUTORS / Blackie
80 pàgines i 12,90 € 1/5

[2] El infinito en un junco
IRENE VALLEJO
Siruela
452 pàgines i 24,95 € 4/84

[3] El humor de mi vida
PAZ PADILLA
Harper Collins
272 pàgines i 18,90 € 2/16

[4] Sin miedo
RAFAEL SANTANDREU
Grijalbo
304 pàgines i 18,90 € 5/6

[5] Cuaderno Golden
DIVERSOS AUTORS
Blackie Books
96 pàgines i 12,90 € 3/4

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Sobre finances, fiances, finançar i (a)fiançar

L'actualitat ens obliga a parlar de fiances, una paraula que prové de *fiar*, fins al punt de ser "l'acció de fiar o fiar-se". Però en el seu ús més general i més actual és "allò que es deixa com a garantia del compliment d'una obligació". Algunes de les fiances que ara s'imposen amenacen de malmetre les finances de polítics fidels al seu mandat, però *fiances* i *finances* són menys parents del que semblen. Les segones no venen de *fiar* sinó de *finar*, pel seu sentit de posar fi, liquidar o saldar un deute, i se solen aplicar als estats i al maneig que fan de grans sumes (tant per ingressar-les com per gastar-les).

La cosa es complica quan dels noms passem als verbs. De *finança* a *finançar* ("aportar els diners necessaris per fer alguna cosa") tot és

normal. El verb deriva del nom sense afegir-hi cap afix –per derivació zero–. De *fiança*, en canvi, la intuïció ens porta a *afiançar*, i el problema és que la norma no accepta aquest verb, més usat en el sentit de *consolidar* o *afermar* que no pas en el de *donar una fiança*. Fabra no el va recollir i, en canvi, sí que va recollir *fiançar* només en l'últim sentit. I, per tant, *fiançar* faria companyia a *botonar*, *bufetejar*, *compassar*, *condicionar*, *cuirassar*, *metrallar*, *tenallar*, *terroritzar* o *turmentar*,

NO PERMETEM QUE CAP TRIBUNAL POLÍTIC ENS 'ATENALLI' O 'ATERRORITZI' PER MÉS QUE ENS TURMENTI

verbs que en castellà porten el prefix *a-* causatiu i en català no. Hauríem, doncs, de reprimir les ganes d'*abotonar*, *abufetejar*, *acompassar*, *acondicionar*, *acuirassar* o *ametrallar*, i intentar que cap tribunal polític ens *atenalli* o ens *aterroritzi*, per molt que ens turmenti.

L'exclusió d'*afiançar* del diccionari és qüestionable. I la millor prova és que el DCVB, el DDLC i el DNV el recullen i el documenten. El cert és, però, que com que *consolidar* i *afermar* ja cobreixen el seu sentit més usual i *fiançar* el més tècnic i específic, no trobo llibres d'estil dels mitjans que abonin tolerar-lo. En tot cas, i per deixar-ho clar, en castellà tant poden *afianzar una posició* com *una deuda*, mentre que en català la posició *es consolida* i el deute *es fiança*. ♦♦